

Бюджет 2011

Денят познава ли се от
сутринта?

27 октомври 2010

Петър Чобанов

Основни цели

- запазване стабилността на валутния борд при сегашния фиксиран курс на лева към еврото;
- ориентиране на публичните разходи в посока на стимулиране на факторите, ускоряващи икономическия растеж в съответствие с обновената Лисабонска стратегия?
- подобряване на бизнес средата и на инвестиционния климат???

Счетоводен подход към съставянето на бюджета

- Запазваме разходите за 2010 (актуализиран)
- Смятаме колко е вноската за ЕС за 2011
- Вадим от разходите за 2010 вноската за 2011
- Получаваме разходи за 2011
- Поставаме си цел за дефицит 2.5% от БВП (да е под 3%)
- Оттам намираме приходите
- Разпределяме по видове
- Междувременно сме сглобили макрорамка, в която залагаме умерен растеж и дефлатор, като 7.5% номинален растеж ни стига, за да вместим приходите

Два подхода към дефицита

- Теоретичен – смятаме output gap и структурен дефицит и по правилата на ПСР получаваме необходимата промяна в дефицита
- Проблем – как да сметнем тези показатели и да сме сигурни в резултатите?
- Има методология, но дали числата, които получаваме имат смисъл?

Два подхода към дефицита (2)

- Подход на “здравия разум” – използваме го, когато не можем да сметнем по първия подход и/или не сме сигурни в резултатите
- Как да формулираме “здравия разум”
- Дефицит от 2.5% може да е “здрав разум”? (поне звучи по-добре от 4.8%)
- Запазване на номиналния размер на разходите при липса на друг ориентир/котва?

Макрорамка

	2009	2010	2011
БВП (млн. лв.)	68537	71726	77077
БВП реален растеж (%)	-4.9%	0.7%	3.6%
дефлатор	4.0%	3.9%	3.7%
номинален растеж	-1.1%	4.7%	7.5%
Потребление домакинства	-3.6%	-3.5%	4.1%
Инвестиции	-29.0%	-4.2%	4.5%
Износ	-10.3%	12.0%	10.0%
Внос	-21.5%	2.2%	8.1%
НІСР в края на периода	1.6%	4.5%	2.6%
НІСР средногодишна	2.5%	3.2%	3.7%
Текуща сметка % от БВП	-9.9%	-3.3%	-3.5%
ПЧИ	3282	1500	1980
ПЧИ % от БВП	9.4%	4.1%	5.0%

Фактори за растежа на потреблението

- През следващата година се очаква и частично възстановяване на потреблението на домакинствата. Основна причина за това ще бъде решимостта на правителството за ненамаляване на доходите от заплати и пенсии при същевременно неувеличаване на данъчно-осигурителната тежест
- През 2010 г. динамиката на доходите от труд отново ще се характеризира със забавяне спрямо предходната година
- През 2011г. номиналният темп на растеж на доходите от труд ще продължи наблюдаваната през предходните две години тенденция на развитие

Показатели по ESA95 (млн. лв.)

	2006	2007	2008	2009	2010
Бюджетен баланс	961	683	1149	-3211	-2747
Централно правителство	1097	630	1250	-2789	-3451
Местно правителство	102	-26	-258	-670	-100
Осигурителни фондове	-239	79	157	249	804
Дълг	11189	10374	9497	10057	11515
БВП	51783	60185	69295	68537	71726

Показатели по ESA 95

	2006	2007	2008	2009	2010
Бюджетен баланс	1.9%	1.1%	1.7%	-4.7%	-3.8%
Централно правителство	2.1%	1.0%	1.8%	-4.1%	-4.8%
Местно правителство	0.2%	0.0%	-0.4%	-1.0%	-0.1%
Осигурителни фондове	-0.5%	0.1%	0.2%	0.4%	1.1%
Дълг	21.6%	17.2%	13.7%	14.7%	16.1%

Разходи (млн. лв.)

	2007	2008	2009	2010	2010'	2011
Общо разходи	21809	25323	25618	27001	27810	27807
Общо нелихвени разходи	20583	24018	24354	25640	26523	26334
Текущи нелихвени разходи	16752	19745	20767	21427	21312	22237
Заплати и стипендии	3204	3836	4103	3980	3853	3939
Издръжка	4467	4952	4334	4409	4306	4706
Социално осигуряване/грижи	7341	8798	10009	10422	10638	10902
Капиталови разходи	3632	4289	3602	3860	3743	3650

Разходи (% от БВП)

	2007	2008	2009	2010	2010'	2011
Общо разходи	36.2%	36.5%	37.4%	37.6%	38.8%	36.1%
Общо нелихвени разходи	34.2%	34.7%	35.5%	35.7%	37.0%	34.2%
Текущи нелихвени разходи	27.8%	28.5%	30.3%	29.9%	29.7%	28.9%
Заплати и стипендии	5.3%	5.5%	6.0%	5.5%	5.4%	5.1%
Издръжка	7.4%	7.1%	6.3%	6.1%	6.0%	6.1%
Социално осигуряване/грижи	12.2%	12.7%	14.6%	14.5%	14.8%	14.1%
Капиталови разходи	6.0%	6.2%	5.3%	5.4%	5.2%	4.7%

Разходи (номинални растежи)

	2008	2009	2010	2010'	2011
Общо разходи	16.1%	1.2%	5.4%	8.6%	0.0%
Общо нелихвени разходи	16.7%	1.4%	5.3%	8.9%	-0.7%
Текущи нелихвени разходи	17.9%	5.2%	3.2%	2.6%	4.3%
Заплати и стипендии	19.7%	7.0%	-3.0%	-6.1%	2.2%
Издръжка	10.9%	-12.5%	1.7%	-0.7%	9.3%
Социално осигуряване/грижи	19.9%	13.8%	4.1%	6.3%	2.5%
Капиталови разходи	18.1%	-16.0%	7.2%	3.9%	-2.5%
Номинален растеж на БВП	15.1%	-1.1%	4.7%	4.7%	7.5%

Приходи

	2007	2008	2009	2010	2010'	2011
Общо приходи	23769	27313	25041	26535	24548	25844
Данъчни приходи	19030	22167	20172	21088	19218	20327
Преки данъци	8237	9593	9087	8849	8645	9175
ДОДФЛ	1809	1972	2051	1987	2027	2092
Корпоративни данъци	1833	2229	1762	1734	1450	1703
Приходи от осигуряване	4596	5393	5273	5128	5168	5380
Косвени данъци	10107	11758	10399	11518	9852	10400
ДДС	6599	7485	6433	6800	5860	6480
Други неданъчни	3365	3754	3142	3094	3044	3002
Помощи	1204	1142	1326	2053	1932	2215

Приходи (% от БВП)

	2007	2008	2009	2010	2010'	2011
Общо приходи	39.5%	39.4%	36.5%	37.0%	34.2%	33.5%
Данъчни приходи	31.6%	32.0%	29.4%	29.4%	26.8%	26.4%
Преки данъци	13.7%	13.8%	13.3%	12.3%	12.1%	11.9%
ДОДФЛ	3.0%	2.8%	3.0%	2.8%	2.8%	2.7%
Корпоративни данъци	3.0%	3.2%	2.6%	2.4%	2.0%	2.2%
Приходи от осигуряване	7.6%	7.8%	7.7%	7.1%	7.2%	7.0%
Косвени данъци	16.8%	17.0%	15.2%	16.1%	13.7%	13.5%
ДДС	11.0%	10.8%	9.4%	9.5%	8.2%	8.4%
Други неданъчни	5.6%	5.4%	4.6%	4.3%	4.2%	3.9%
Помощи	2.0%	1.6%	1.9%	2.9%	2.7%	2.9%

Приходи (номинални растежи)

	2008	2009	2010	2010'	2011
Общо приходи	14.9%	-8.3%	6.0%	-2.0%	5.3%
Данъчни приходи	16.5%	-9.0%	4.5%	-4.7%	5.8%
Преки данъци	16.5%	-5.3%	-2.6%	-4.9%	6.1%
ДОДФЛ	9.0%	4.0%	-3.1%	-1.2%	3.2%
Корпоративни данъци	21.6%	-20.9%	-1.6%	-17.7%	17.4%
Приходи от осигуряване	17.3%	-2.2%	-2.8%	-2.0%	4.1%
Косвени данъци	16.3%	-11.6%	10.8%	-5.3%	5.6%
ДДС	13.4%	-14.1%	5.7%	-8.9%	10.6%
Други неданъчни	11.6%	-16.3%	-1.5%	-3.1%	-1.4%
Помощи	-5.2%	16.2%	54.8%	45.7%	14.6%
Номинален растеж на БВП	15.1%	-1.1%	4.7%	4.7%	7.5%

Дефицит

	2007	2008	2009	2010	2010'	2011
Общо приходи	23769	27313	25041	26535	24548	25844
Общо разходи	21809	25323	25618	27001	27810	27807
Бюджетно салдо	1960	1990	-576	-466	-3262	-1963
БВП	60185	69295	68537	71726	71726	77077

Дефицит (% от БВП)

	2007	2008	2009	2010	2010'	2011
Общо приходи	39.5%	39.4%	36.5%	37.0%	34.2%	33.5%
Общо разходи	36.2%	36.5%	37.4%	37.6%	38.8%	36.1%
Бюджетно салдо	3.3%	2.9%	-0.8%	-0.6%	-4.5%	-2.5%

Пример: Управление на бюджет по време на криза

- Намаление на наема с 30%
- Намаление на разходи за охрана, почистване, поддържане на информационни системи – 20%:25%
- Силно ограничаване на разходи за командировки
- Отказ от представителни разходи
- Освобождаване на 20% от заетите
- Разсрочване на разходи за членски внос и спестяване, за да могат постепенно да се покрият

Резултати от примера

- Смяна на ръководството
- Увеличение на бюджета - два пъти повече средства за последните 5 месеца на годината
- Искане за увеличение на бюджета с 50% през 2011 г.

Размисли

- Къде са буферите?
- Кога ще имаме уточнен бюджет?
- Можем ли да разграничим една бюджетна година от друга? С натрупаните просрочия колко са разходите?
- Колко актуализации ни очакват и какъв е хоризонтът на бюджетно планиране?

Q&A